

Számítástechnika, állategészségügy, húsipar

Fejlesztési kölcsönök 1972-ben

Az állam 1972-ben is támogat ügynevezett fejlesztési kölcsönök néhánny, a nép-gazdaság számára különösen jelentős vállalati beruházást. Mint ismeretes, a fejlesztési kölcsönt kedvezőbb feltételekkel — hosszabb időtartamra, kisebb kamatra — nyújtja az állam, mint általában a beruházási hitelek.

Az idén induló beruházások közül fejlesztési kölcsönt nyújtanak a számítástechnikai eszközök gyártását szolgáló beruházásokhoz. 1972 és 1976 között e kölcsön segítségével olyan beruházásokat hoznak létre, amelyek évente 3 és fél milliárd forint értékű számítástechnikai eszköz gyártását teszik lehetővé.

Hasonló kölcsönrel, a részben vissza nem térítendő

összegekkel is támogatja az állam a Phylaxia Oltóanyagtermelő Vállalat fejlesztését, amelynek munkálatai az idén indulnak, s 1978-ban fejeződnek be. A beruházások nyomán évente egymilliárd forint értékű vakcinát, állati tápszert és takarmánykiegészítő anyagokat állíthat elő e fontos üzem.

Fejlesztési kölcsönrel járul hozzá az állam a Szegedi Szalámigyár és Vágóhid, továbbá a Gyulai Húsipari Vállalat beruházásához is. Szegeden öt éves, Gyulán három éves fejlesztési programot hajtanak végre, s a program befejezése után évente 545 vagon téli szalámit és 280 vagon gyulai és csabai kolbászt állíthatnak elő. (MTI)

Magyar—indiai árucseré

Január 6. és 17. között magyar kereskedelmi delegáció tartózkodott Új-Delhiben. Az indiai kereskedelmi delegációval folytatott tárgyalások eredményeképpen január 17-én az indiai Külkereskedelmi Minisztériumban aláírták az 1972. évre szóló magyar—indiai árucseré-forgalomra vonatkozó jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvhöz csatolt árulisták egyebek között különféle gépek és berendezések, továbbá az indiai iparfejlesztéshez szükséges ipari félkésztermékek (acél, vegyi anyagok, gyógyszeripari alapanyagok) Magyarországról történő szállítását irányozzák elő, főleg különböző fehérjetakarmányok, fűszerek, vasérc, valamint juteárak és más indiai ipari félkész- és késztermékek ellenében.

A tárgyalásokon, majd a jegyzőkönyvhöz csatolt levélváltásban a felek kölcsönösen kifejezték határozott szándékukat a gazdasági kapcsolatok további erőteljes kiszélesítésére, és megállapodtak ennek érdekében teendő néhány intézkedésben is.

Könyvek születése

A könyv — Gutenberg óta — jelkép is. Világosságnak, szellemiségnek, az ember szép és tudós arcának tükrözője.

1972-öt az UNESCO nemzetközi könyvévnek nyilvánította. Rendezvények, tanácskozások, szimpóziumok lesznek a naptárjelzők, országban-világban. S közben papírból, betűkből, kötetekből tovább épül a lépcső az emberi magasságok felé, tovább nőnek a könyvbástyák, az új horizontra tárulkoznak.

Nyomdászok keze alatt nőnek tovább. Mint itt, a Szegedi Nyomdában.

gényeket, a krimiket. Persze, amit olvasok, szakmai szemmel is nézem: melyik nyomdában, hogyan „csinálják meg”.

Tovább kattognak a bilentyűk, ugrik a sor. Mi is indulunk a szomszéd terembe. Itt alakítják egyforma magasságú hasábokká a túlnan kiszédeszteteket, zsinórral körülfűtik, így tudnak levonatot készíteni róluk.

A sok fiatal közt Török Erzsébetet mondja a legfiatalabbnak Bálint József, a tördelőterem csoportvezetője.

Érdekes, változatos munka ez, ámbar sokan egyhangúnak gondolják — kezdi a szakma dicséretével a kékszemű, hosszúpillájú kis-lány. Noha most épp egy esztendővel szakkönyvhöz „betűzi” a táblázatot, legkedvesebb olvasmányai a versek, regények. — Utoljára Munkácsy életét olvastam.

ÍVEK ÉS ARCOK

Néhány méterrel odébb sötét szemű fiatalember hajol a leközögő fölé. Festekezőhenger, nyomóhenger a papírvék útja; kifutnak az olvasnivaló sorokkal. A kézirat első megjelenése ez.

Mikor olyat találok, ami érdekel, bele-beleolvasok — mondja az ifjú nyomdász, akiről utóbb kiderül: nemcsak szereti a verseket, de Arany Jánossal szövege, „effélét csinálni maga is próbálhat”.

A levonatok korrigálása, ellenőrzése, javítása után a gépterembe kerülhetnek a hasábok. Papírhégyek szegélyezik utunkat a nyomógépek felé. A 16 nyomtatott oldalnyi nagy ívek előbb egyik, majd másik oldalukon is telisűrűsödnek betűvel, szavakkal, gondolatokkal.

En nem szeretek olvasni — mondja az egyik gépkezelője, Juhász Györgyné, miközben egy export matematika könyv csupa-képlet lapjai hullnak elé a masina szájából. — Talán azért, mert mindig betűkkel foglalkozom.

Hajtogatógép ügyeskedi össze könyvlapokká az íveket. De azok az asszonyok is ügyeskezték ám, akik emitt egy körbeforgó asztal széléről sebesen kapkodják le, s rakják külön-külön könyvekké az összehordott íveket. Képzelnék kerekasztalt, amelyik ringlisziforgással viszi a papírtornocskákat, ezek tetejéről villámgyorsan szedik le a hajtogatott íveket — Lukács

György: Történelem és osztálytudat című könyvét — Sóki Jánosné és Faragó Alfrédné.

— Váltják egymást időnként?

— Ó, néha hetekig ezt csináljuk! Sőt: szeretjük is,

Sókiné az Anna Frank brigád vezetője. Szocialista kollektíva: ezüstplakettesek.

Pár lépésnyire tőlük a fűzőgépek már könyvet „varrnak” az ívekből. Láthatom a Lukács-mű kész könyvtáblait is. A beakasztógép táblába helyezi, aztán egy napra présbe kerül a könyv.

Ezt a befejező műveletet a szomszéd munkateremben szemlélhetem. Kedves, szemüveges, kisbajuszú bácsi, Vincze István csoportvezető irányítja a fiatalokat.

En bizony már a nyugdíj felé kacsingatok — 1927 óta gyűröm a szakmát, akkor mentem el nyomdászinasnak. Dolgoztam másfelé is, de az utolsó 21 évem ennek az üzemnek adtam.

Meg utánpótlásként a fiát is — tehetjük hozzá. Hisz már évek óta mellette dolgozik ifjabb Vincze István is. Az öshajú férfi mellett a barnahajú, csillogószemű fiú, aki — szortiment-könyvkészítőként — szintén megkedvelte ezt a szakmát.

SERLEGBE VÉSVÉ

A nyomdában különösen büszkék a műszaki, matematikai könyvekre. Meltán, hisz tavaly három ilyen munka szép elismerést hozott a Szép Könyv versenyben, elnyerték a Kiváló Nyomdai Termék címet. De ezen kívül még seregnyi képlettekkel, ábrákkal zsúfolt könyvet mutat Vincze György igazgató, dicsérve azt, amit a szép kiállítás magában is dicsér: a nyomdászai szakértelmet.

A szelekre tetején értékes serleg: a művelődésügyi miniszter vándordíja. A tan-könyvversenyben — tavaly 48 féle tankönyvet gyártottak — három egymás utáni évben elnyerték; most már végleg a Szegedi Nyomdára maradt.

Azé a közösség, amely tavaly óta már a Szocialista Munka Vállalata címet is viseli. Mi mást kívánhatnánk a kollektívának a nemzetközi könyvév elején: a szocialista címhez méltó, minőségi munkával minél több szép könyvet adnak az olvasóknak.

Simai Mihály

Létszám, munka, irodák

A vállalatok, üzemek egy részénél felduzzadt az irányító-adminisztrálók létszáma. Sokan állítják — nem alaptalanul —, hogy a munkaerő-tartalékok igazi nagy forrását nem a műhelyek rendszerint teljesítménybér munkásai körében találjuk, hanem az irodákban. S az elektronikus számítógépektől, mint valami csodaszertől várják az irányító-adminisztráló munka szigorú ésszerűsítését, a létszám számottevő csökkentését.

1.

Mit várhatunk valójában a jövőtől, és a kibernetikától?

A fejlődés iránya félreérthetetlenül — és világszerte — az irodisták, az improduktív létszám növekedését jelzi. A műszaki-gazdasági fejlettség viszonylag magas szintjén a termelő-fizikai munkát végzők száma abszolút mértékben is csökken, miközben az alkalmazottaké tovább növekszik. Ha ez a kettős folyamat a termelési egység egyértelmű és gyors emelkedésével párosul, létjogosultságát aligha vitathatjuk. Vagyis, ha úgy gyarapszik az információkat gyűjtők, rendszerezők, a piackutatók, a számítógép-programozók, a döntés-előkészítők, a technológusok, a konstruktőrök stb száma, hogy közben a vállalat összeteljesítménye, a jövedelmezősége ezáltal gyorsabban nő, mint a műhelyek munkaslétszámának emelkedésével, akkor a dolgozók összetételének változása kívánatos és hatékony.

Rosszul terveznek tehát ott, ahol a tíz- és százmillió értékű számítógéptől elsősorban, vagy kizárólag néhány száz bérelszámoló, könyvelő megtakarítását várják. A gép költségeit az így megtakarított bérekből soha nem térülne meg vissza. Viszont ha az irodai létszám néhány tucat magasan kvalifikált számítógépes szakemberrel, programozóval, elemzővel gyarapszik, s nem elsősorban manuális adminisztrációra, hanem eddig ismeretlen statisztikai és konstrukciós számításhoz, döntési változatok és optimumok kiválasztására, gyors informálódásra, és döntéshozatalra használnak őket — százmilliókkal javíthatják a nagy-

vállalat, az iparág jövedelmezőségét.

A szellemi, az irodai munkával szembeni ellenszenv, a kisstiluság rossz tanácsadó. A társadalmi-gazdasági fejlődés irányát egyébként sem lehet szubjektív alapon megváltoztatni. Ezzel persze egyáltalán nem kívánjuk az improduktív létszám jelenlegi nagy arányát minden áron igazolni, a munkaerő-tartalékok valóban az irodákban számottevőek. Részben azért, mert az itteni feladatok nem „normázhatók”, s ügyrendileg sem mindig körülhatároltak. Részben pedig a fizikai munkától való húzódozás, a közvetlen termelőtevékenység alacsony társadalmi tekintélye, hiányos erkölcsi megbecsülése a „könnyű és tiszta” irodai állásokat teszi vonzóvá.

2.

A gazdaságirányítási reform bevezetését követően a létszámhígításra ösztönözó átlagbér-gazdálkodás óhatatlanul az improduktív dolgozók számát gyarapította nagyobb mértékben. Nemcsak a képzett szakemberek, de esetenként a betanított és segédmunkások jövedelememelését is a kiskeresetű és megfoghatatlan beosztású alkalmazottak felvételével ellensúlyozták. Napjainkban, mivel a szabad munkaerőforrások már elapadtak, alig van mód létszámhígításra, a módosított bérszabályozás sem ösztönöz erre. Ám, a vállalatok belül két-három év alatt felhalmozott létszámtartalékok mozgósítása, átcsoportosítása napjainkban tervezett fejlesztéseknek, a termelési egység emelésének időszerű feladata.

Egyesek megkérdőjelezték: miért nem kötelezik a vállalatokat központilag a felesleges adminisztratív létszám csökkentésére? Ez a módszer nemcsak a helyi önállóságot sértené, hanem a létszám-csoportosítás hatékonyságát is veszélyeztetné. Nem lehet központilag eldönteni, hogy milyen alkalmazotti létszám szükséges, és mennyi felesleges. Az öntevékeny helyi létszám-átcsoportosítást viszont nemcsak az nehezíti, hogy az irodisták húzódoznak a termelőmunkától, a büro-

rácia logikája is oda vezetett, hogy az íróasztal, a kreatív beosztás időközben munkát talált, igyekezett nélkülözhetetlenné tenni magát S e folyamatot gyakran erősítette az irányító-szervek időközben megnövekedett adatszolgáltatási és jelentés igénye.

A Központi Bizottság tavalyi ülésén a negyedik ötéves terv egyik fontos feladatává tette a munka- és üzemszervezés javítását. Ez az átfogó ésszerűsítés, amely a munka termelékenységét és hatékonyságát hivatott fokozni, tulajdonképpen az irányítás színvonalának emelését, magas fokú belső szervezethez fűteltézi.

3.

E társadalmi méretű gazdasági akciót célszerű tehát a vállalaton, intézményen belüli irányítási rendszer korszerűsítésével, a feladatok és munkakörök pontos ügyrendi meghatározásával és elhatárolásával kezdeni. Az új helyzetnek és feladatoknak megfelelően rendezni kell tehát az irodákban dolgozókat, a műhelyeket, a raktárakat stb. alkalmazottainak tennivalóit, sorait. Meghozza úgy, hogy egyszerűsödjének és ésszerűsödjének a feladatok, s felszabaduljanak a jelenleg még rejtett létszámtartalékok is.

Kovács József

IBUSZ-program erre az évre

Az IBUSZ idei programjában néhány új utazási formát is megvalósítanak, s bővül az olcsó külföldi szálláshelyek köre. A népszerű tengerparti üdülőhelyeken, Romániában, Bulgáriában és Jugoszláviában már nemcsak luxusszállók, hanem bungalók, bérelhető magánházak és sátrak között is választhatnak a magyar turisták. Az egyéni turistáknak a korábbinál változatosabb programot kínálnak a Szovjetunióban. Érdekes ajánlat a gyógyüdülés: orvos tanácsra a gyógykezelést igénylők több szovjet sza-

natóriumban tölthetnek néhány hetet. Az IT jelzésű repülő utakra vállalkozóknak már nem kell megvárniuk a csoportot, egyénileg is igénybe vehetik a csoportos kedvezményeket.

Elkészült egyébként az IBUSZ 1971. évi gyorsmérlege. Eszerint tavaly egyénileg és csoportosan 33 országból mintegy 400 ezer turista érkezett hazánkba. 1971-ben legnagyobb utazási irodánk közreműködésével ke-reken 100 ezer magyar turista járt a Föld 30 országában, s ott több mint félmillió vendégéjszakát tölthettek.

Virágok exportja

Ausztriában, az NSZK-ban és Svédországban az idén sok tízezer Helgát, Hildát, Ingridet köszöntenek magyar virágcsokorral. Az illatos székfűről, rózsáról, gerberáról a Hungaroflor és négy nagy magyar kerteszet kö-

zösen gondoskodik. A magyar virágok az utóbbi években igen népszerűvé váltak külföldön. Tavaly 4 és fél millió szálát exportáltak, az idén 6 milliót küldenek Ausztriába, az NSZK-ba és Svédországba. (MTI)